

Wyjazdy turystyczne Polaków w 2022 roku i plany na rok 2023

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Ilu Polaków wyjechało w 2022 roku	1
Ile razy w ciągu roku Polacy wyjeżdżają na wypoczynek.....	4
Łączny czas trwania wypoczynku poza miejscem zamieszkania	5
Długość pojedynczych wyjazdów	7
Gdzie wypoczywali wyjeżdżający Polacy	10
Wyjazdy krajowe	11
Wyjazdy zagraniczne	12
Powody rezygnacji z wyjazdów turystycznych	15
Plany na rok 2023	17

Początek roku to tradycyjnie okres różnego rodzaju podsumowań oraz postanowień i planów na przyszłość. Tak jak w latach poprzednich, w styczniowym badaniu¹ zapytaliśmy dorosłych Polaków o ich ubiegłoroczne wyjazdy wypoczynkowe oraz o plany na rok bieżący. Warto na wstępie przypomnieć, iż pandemia COVID-19 odcisnęła wyraźne piętno na turystyce w roku 2020. Także wyjazdy wypoczynkowe w roku 2021 ograniczane były decyzjami władz naszego kraju oraz innych państw dotyczącymi możliwości przemieszczania się oraz korzystania z infrastruktury (m.in. wymogami posiadania tzw. certyfikatów COVID). Część z tych utrudnień funkcjonowała także w roku ubiegłym.

ILU POLAKÓW WYJECHAŁO W 2022 ROKU

Dla celów porównawczych, tak jak w poprzednich dziesięciu latach, pytaliśmy respondentów o wszystkie wyjazdy turystyczno-wypoczynkowe z przynajmniej jednym noclegiem w odwiedzanym miejscu. Pominięte zostały natomiast wypady jednodniowe (bez noclegu), nawet jeśli ich celem był wyłącznie wypoczynek poza miejscem zamieszkania. W związku z tym wyniki dotyczące ostatnich dziesięciu lat nie są w pełni porównywalne z oficjalnymi statystykami dotyczącymi wyjazdów turystycznych, które – zgodnie z obowiązującą w UE metodologią² – od 2014 roku obejmują obok „turystów” (tzn. tych, którzy przynajmniej przez jedną noc korzystali z zakwaterowania w odwiedzanym miejscu) również tzw. odwiedzających jednodniowych („beznoclegowych”).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (393) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 9 do 22 stycznia 2023 roku na próbie liczącej 1028 osób (w tym: 59,5% metodą CAPI, 21,8% – CATI i 18,7% – CAWI).

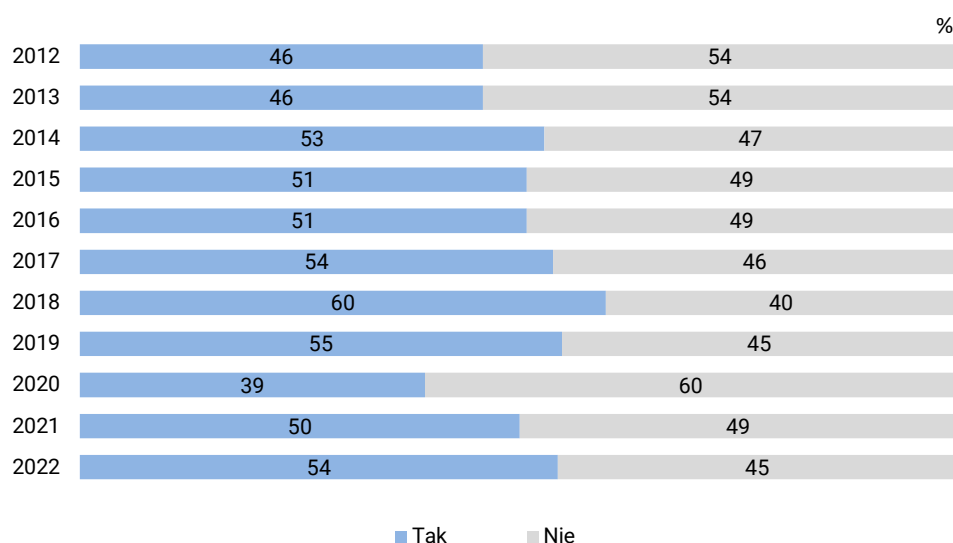
CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych..

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 692/2011 z dnia 6 lipca 2011 r. w sprawie europejskiej statystyki w dziedzinie turystyki i uchylające dyrektywę Rady 95/57/WE.

W roku 2022 na co najmniej dwudniowy wypoczynek poza miejsce stałego zamieszkania wyjechała ponad połowa (54%) dorosłych Polaków, czyli o 4 punkty procentowe więcej niż w roku 2021. Warto dodać, iż wyjechało niemal tyle samo badanych, ile planowało wyjazd na początku roku³. Porównując najnowsze wyniki z poprzednimi można powiedzieć, iż w 2022 roku odsetek wyjeżdżających przynajmniej raz w roku na co najmniej dwudniowy wypoczynek wrócił do poziomu sprzed pandemii COVID-19.

CBOS

RYS. 1. Czy w minionym roku [...] wyjeżdżał(a) Pan(i) w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem

Pominięto odpowiedzi „Nie pamiętam” oraz odmowy odpowiedzi

Wielozmiennowe analizy statystyczne⁴ wskazują, iż korzystanie z co najmniej dwudniowych wyjazdów wypoczynkowych lub turystycznych w roku 2022 różnicuje przede wszystkim poziom wykształcenia, a następnie wiek respondentów, ale znaczący wpływ na to mają także warunki materialne oraz dochody gospodarstw domowych respondentów (zob. tabelę aneksową 1).

Analizując deklaracje badanych w zależności od ich wykształcenia można zauważyć, iż w 2022 roku, tak jak w poprzednich latach, im wyższy jest poziom wykształcenia respondentów, tym wyższy notujemy odsetek wyjeżdżających (od 27% wśród osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym do 79% wśród absolwentów wyższych uczelni). Ponadto, podobnie jak rok wcześniej,

³ Zob. komunikat CBOS „Wyjazdy turystyczne Polaków w 2021 roku i plany na rok 2022”, luty 2022 (oprac. B. Badora).

⁴ Wykorzystano moduł IBM SPSS Decision Trees.

jedynie ci, którzy zdobyli co najmniej średnie wykształcenie, w większości skorzystali z tego typu wyjazdów (62% wśród respondentów z wykształceniem średnim i 79% w grupie ankietowanych z wyższym wykształceniem). Warto też dodać, iż w porównaniu z rokiem 2021 wzrost odsetka wyjeżdżających odnotowaliśmy wśród badanych z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i średnim (po 9 punktów procentowych).

W 2022 roku z co najmniej dwudniowych wyjazdów wypoczynkowych lub turystycznych korzystała zdecydowana większość ankietowanych poniżej 45 roku życia, przy czym grupę wiekową, w której taka forma wypoczynku była najbardziej popularna, stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (73% z nich wyjechało przynajmniej raz). Wyjeżdżał też co drugi respondent z grupy wiekowej 45-64 lata, natomiast ponad dwie trzecie (68%) osób w wieku 65+ nie wyjeżdżało w ubiegłym roku ani razu.

Czynnikiem znacząco różnicującym prawdopodobieństwo takich wyjazdów była też sytuacja materialna gospodarstw domowych respondentów. W 2022 roku z co najmniej dwudniowego wypoczynku poza miejscem zamieszkania skorzystała zdecydowana większość respondentów, których gospodarstwa domowe dysponują miesięcznym dochodem *per capita* w wysokości co najmniej 3000 zł (74% w grupie o dochodach z przedziału 3000 zł – 3999 zł i 82% w grupie, w której dochód wynosi co najmniej 4000 zł na osobę) oraz nieco ponad połowa (52%) z grupy dochodowej 2000 zł–2999 zł, natomiast wśród badanych o niższych dochodach wyjeżdżający stanowili wyraźną mniejszość (40% w grupie dysponujących dochodami nieprzekraczającymi 1499 zł i 37% w grupie o dochodach z przedziału 1500 zł–1999 zł). Ponadto wyjeżdżało ponad trzy piąte (61%) respondentów określających sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego jako dobrą i połowa (50%) oceniających ją jako średnią, natomiast wśród osób oceniających ją źle wyjeżdżający byli w wyraźnej mniejszości (40%).

Popularność wyjazdów turystycznych z co najmniej jednym noclegiem związana jest też z wielkością miejscowości, w której na stałe mieszkają badani, a im jest ona większa, tym większa szansa, że w 2022 roku respondenci co najmniej raz wyjeżdżali na taki wypoczynek (od 41% wśród mieszkańców wsi do 74% wśród mieszkańców co najmniej półmilionowych miast). Warto też podkreślić, iż w roku 2022 jednie wśród mieszkańców wsi większość (58%) stanowili niewyjeżdżający.

Pochodną sytuacji materialnej, wykształcenia oraz wieku jest widoczne zróżnicowanie korzystania z co najmniej dwudniowych wyjazdów turystycznych lub wypoczynkowych przez przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych. W ubiegłym roku z takich wyjazdów poza miejsce stałego zamieszkania w zdecydowanej większości korzystali respondenci zaliczający się do następujących grup zawodowych: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (90%), specjaliści średniego szczebla i technicy (76%), pracownicy administracyjno-biurowi (74%) oraz prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (72%). Wyjeżdżała także ponad połowa robotników wykwalifikowanych (57%) i pracowników usług (51%) oraz bezrobotnych (51%). W zdecydowanej większości z takiej formy wypoczynku korzystali również uczniowie i studenci (71%). Najniższy odsetek wyjeżdżających odnotowaliśmy natomiast wśród rolników indywidualnych oraz pomagających im członków rodzin (33%), emerytów (33%), rencistów (35%), a także robotników niewykwalifikowanych (39%).

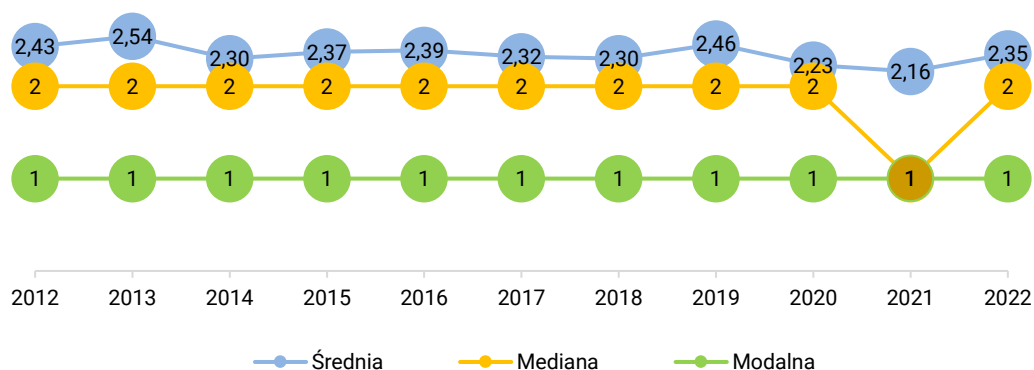
ILE RAZY W CIĄGU ROKU POLACY WYJEŹDZAJĄ NA WYPOCZYNEK

Statystyki dotyczące liczby deklarowanych co najmniej dwudniowych wyjazdów również wskazują na postpandemiczne odbudowywanie się popularności takiej formy wypoczynku. Warto przypomnieć, iż liczba tego rodzaju wyjazdów przez wiele lat utrzymywała się na porównywalnym poziomie, natomiast pandemia COVID-19 miała wpływ na jej ograniczenie. Szczególnie widoczne było to w 2021 roku (rys. 2), ponieważ w roku 2020 powszechne zagrożenie nowym koronawirusem oraz związane z tym ograniczenia epidemiczne pojawiły się dopiero pod koniec pierwszego kwartału, kiedy to część badanych już zdążyła skorzystać z takiej formy wypoczynku.

W 2022 roku, tak jak w latach poprzednich, największą grupę korzystających z co najmniej dwudniowych wyjazdów turystycznych stanowiły osoby, które wyjeżdżały tylko raz (wartość modalna⁵). Tylko na jeden taki wyjazd w minionym roku zdecydowało się 44% wyjeżdżających, co stanowi 24% ogółu badanych. Fakt, iż w porównaniu z rokiem 2021 w grupie wyjeżdżających o 6 punktów procentowych przybyło respondentów, którzy skorzystali z takiego wyjazdu co najmniej dwa razy, znalazł swoje odbicie we wzrostach wartości średniej arytmetycznej (2,35) i mediany (2)⁶ rozkładu, które w odniesieniu do roku 2022 są wyższe niż poprzednio i można powiedzieć, że wróciły do poziomu sprzed pandemii COVID-19.

CBOS

RYS. 2. Liczba deklarowanych co najmniej dwudniowych wyjazdów wypoczynkowych lub turystycznych w latach 2012–2021

⁵ Modalna – wartość najczęstsza.

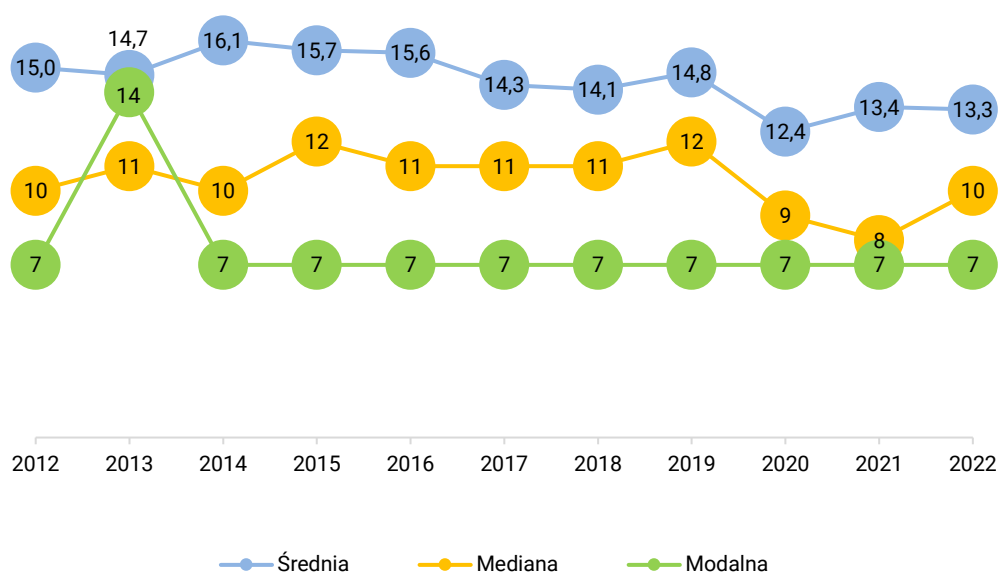
⁶ Mediana – wartość środkowa rozkładu, powyżej i poniżej której znajduje się jednakowa liczba obserwacji.

ŁĄCZNY CZAS TRWANIA WYPOCZYNKU POZA MIEJSCEM ZAMIESZKANIA

W latach 2012-2019 łączna długość wypoczynku dorosłych Polaków – złożonego z co najmniej dwudniowych wyjazdów – w trakcie całego roku była dość stabilna. Pandemia COVID-19 nie tylko wpłynęła na liczbę takich wyjazdów, ale także na to, ile czasu łącznie wyjeżdżający spędzili na wypoczynku poza miejscem swego zamieszkania. Co prawda, w latach 2020 i 2021 Polacy nadal najczęściej spędzali na wyjazdach łącznie 7 dni (modalna), ale przeciętny łączny czas wypoczynku, w porównaniu z okresem sprzed pandemii, skrócił się, o czym świadczą niższe wartości średnich i median rozkładów. W roku 2022, mimo iż średnia arytmetyczna i modalna rozkładu łącznej liczby dni spędzonych na wyjeździe pozostały na poziomie z roku 2021 (średnia arytmetyczna w roku 2022 to 13,3, a modalna – 7 dni), to mediana rozkładu wrosła z 8 do 10 dni.

CBOS

RYS. 3. Łączna liczba dni spędzonych na wyjazdach w celach wypoczynkowych lub turystycznych w latach 2012–2022

W latach 2020–2021, czyli w czasie największego nasilenia pandemii COVID-19, w porównaniu z poprzednim okresem znacząco zwiększył się wśród wyjeżdżających udział tych, którzy łącznie wypoczywali poza domem nie więcej niż 7 dni i był on najwyższy w okresie od 2003 roku (zob. tabelę 1). W roku 2022 wyraźnie przybyło respondentów spędzających na wyjazdach wypoczynkowych co najmniej 8 dni i ich udział powrócił do poziomu z lat 2011–2019 (63% wobec 54% w latach 2020–2021). Znalazło to odzwierciedlenie we wspomnianym wyżej wzroście mediany rozkładu.

TABELA 1

Ile w sumie dni trwał (lub będzie trwał)* Pana(i) tegoroczny wypoczynek poza miejscem zamieszkania?

Deklaracje respondentów, którzy wyjeżdżali na wypoczynek poza miejsce zamieszkania w kolejnych latach:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	N=344	N=341	N=333	N=341	N=324	N=415	N=432	N=371	N=416	N=567	N=490	N=532	N=537	N=536	N=509	N=558	N=558	N=445	N=565	N=558
	w procentach																			
Do 7 dni	23	28	35	27	27	33	28	31	33	37	35	36	32	35	37	35	35	45	46	36
Od 8 do 14 dni	27	26	26	30	28	31	32	35	32	29	33	29	31	29	28	29	31	27	26	34
Od 15 do 21 dni	16	18	16	17	18	18	21	12	17	17	14	17	15	16	17	18	16	12	15	13
Od 22 do 30 dni	16	13	10	9	10	10	10	12	8	10	11	10	12	11	9	12	11	8	7	10
Powyżej 30 dni	11	7	10	9	8	8	8	6	6	8	7	8	9	9	8	6	7	7	6	6
Brak danych o liczbie dni	6	8	3	8	9	0	2	4	4	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1
Średnia liczba dni wypoczynku poza miejscem zamieszkania	19,8	16,6	18,3	16,7	17,3	16,5	16,9	14,7	16,3	15,0	14,7	16,1	15,7	15,6	14,3	14,1	14,8	12,4	13,4	13,3

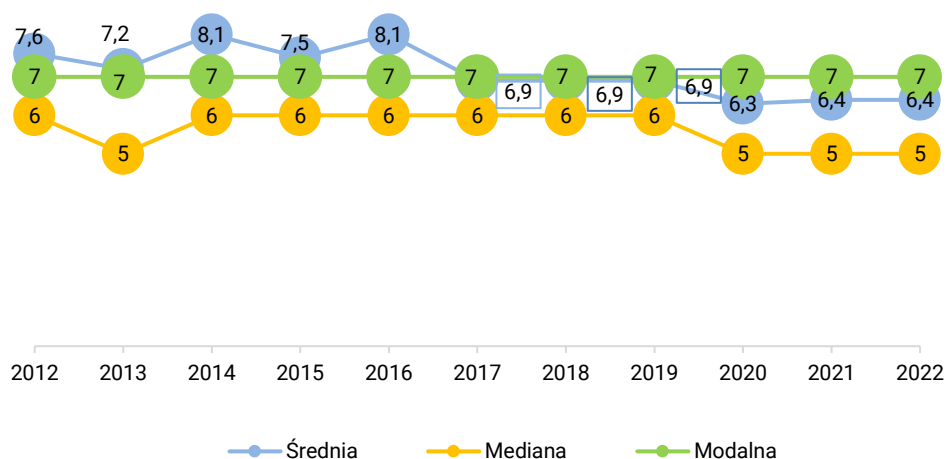
* Badania dotyczące lat 2003–2011 przeprowadzone zostały przed zakończeniem roku, w związku z tym deklaracje respondentów dotyczyły łącznie wyjazdów odbytych i planowanych do końca danego roku

DŁUGOŚĆ POJEDYNCZYCH WYJAZDÓW

Od roku 2012 długość przeciętnego pojedynczego wyjazdu w celach wypoczynkowych lub turystycznych, obliczona na podstawie deklaracji badanych, jest relatywnie stabilna, choć od roku 2020 widać lekki spadek wartości średnich arytmetycznych i median rozkładów długości przeciętnego pojedynczego wyjazdu, co wskazuje na niewielkie skrócenie przeciętnej długości takiego wypoczynku. W roku 2022, tak jak wcześniej, najpopularniejsze wśród dorosłych Polaków były wyjazdy tygodniowe, co pokazuje wartość modalna (najczęstsza), która wynosi 7 dni.

CBOS

RYS. 4. Długość przeciętnego pojedynczego wyjazdu w celach wypoczynkowych lub turystycznych w latach 2012–2022

Od 2012 roku analizujemy długość wyjazdów wypoczynkowych zgodnie z międzynarodową metodologią⁷, według której wyróżnia się dwa rodzaje wyjazdów turystycznych w zależności od czasu ich trwania:

- a) długie podróże, czyli trwające co najmniej 5 dni (4 noclegi lub więcej),
- b) krótkie podróże, czyli trwające 2–4 dni (1–3 noclegi).

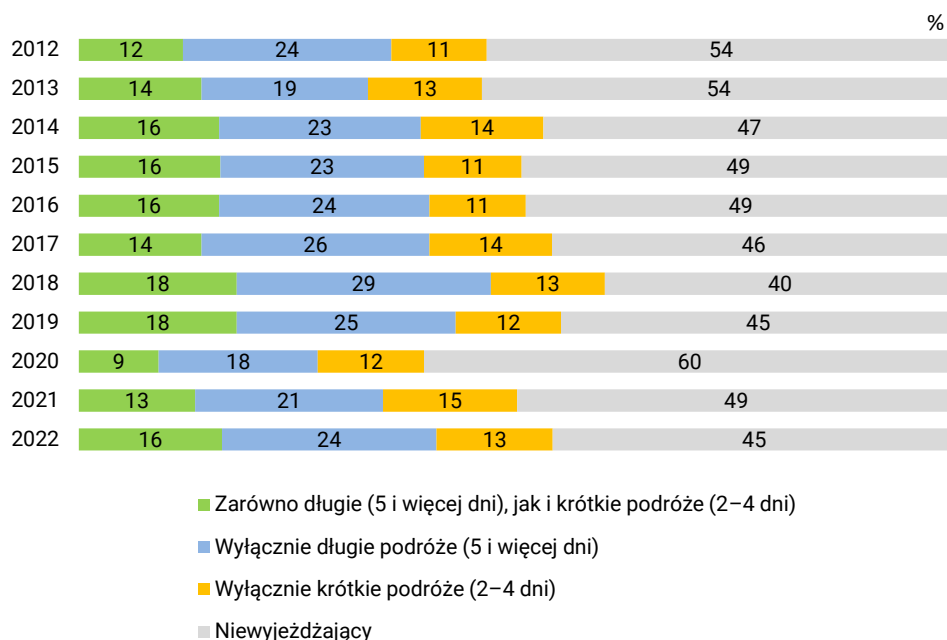
W 2022 roku w wyjeździe trwającym co najmniej 5 dni wzięło udział przynajmniej raz 40% dorosłych Polaków, a w wyjeździe krótkim, trwającym 2–4 dni – 29%. Pandemia COVID-19 ograniczyła zarówno liczbę Polaków korzystających z wyjazdów wypoczynkowych z przynajmniej jednym noclegiem,

⁷ Zob. przypis 2.

jak i długość takiego wycieczki (odsetki badanych deklarujących odbycie minimum jednego co najmniej 5-dniowego wyjazdu były w latach 2020–2021 jednymi z najniższych w okresie od 2012 roku). W roku 2022 notujemy natomiast powrót do przedpandemicznych zwyczajów w tym zakresie. W roku 2022, w porównaniu z latami 2020–2021, wyraźnie przybyło dorosłych Polaków, którzy przynajmniej raz skorzystali z tzw. długiego wyjazdu, czyli trwających co najmniej 5 dni (40%, wzrost o 6 punktów procentowych w stosunku do roku 2021 i o 13 punktów w porównaniu z rokiem 2020). Warto przypomnieć, iż już w roku 2021, w porównaniu z najgorszym w historii tych badań rokiem 2020, znacząco przybyło badanych odbywających tak krótkie, jak i długie podróże. Jednocześnie jednak odsetek Polaków, którzy odbywali wyłącznie krótkie podróże, czyli trwające 2–4 dni, od 2012 roku pozostaje relatywnie stabilny (13% w roku 2022).

CBOS

RYS. 5. Długość wyjazdów wycieczkowych w latach 2012–2022

Pominięto braki danych

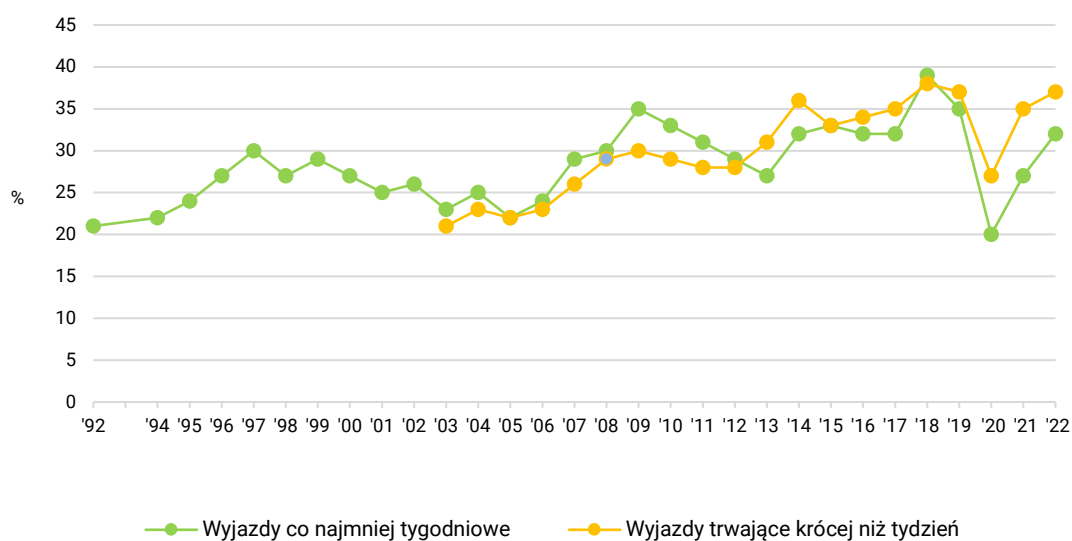
Warto jeszcze raz przyjrzeć się wyjazdom wycieczkowym Polaków z dłuższej perspektywy czasowej. W odniesieniu do lat 2012–2022 respondenci po zakończeniu roku proszeni byli o scharakteryzowanie swoich wyjazdów wycieczkowych (maksymalnie siedmiu), w tym o podanie, ile dni trwał każdy z nich, natomiast wcześniej, przez niemal dwadzieścia lat (od roku 1992 do 2011 włącznie), pytaliśmy o wyjazdy na co najmniej tygodniowy wypoczynek. W roku 2022 na trwający co najmniej siedem dni kalendarzowych wypoczynków wyjechało poza miejsce zamieszkania 32% dorosłych Polaków, czyli o 5 punktów procentowych więcej niż rok wcześniej. Odsetek spędzających na wyjeździe wycieczkowym trwającym nieprzerwanie co najmniej 7 dni powrócił zatem do poziomu notowanego

w latach 2014–2017. Nadal jednak było ich znacznie mniej niż w rekordowym pod tym względem roku 2018.

Od roku 2003 (w różny sposób⁸) pytamy także o wyjazdy trwające mniej niż siedem dni. W 2022 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, nieznacznie (o 2 punkty procentowe, do 37%) przybyło również dorosłych Polaków korzystających z tego typu wyjazdów. Tym samym odsetek wyjeżdżających na mniej niż 7 dni powrócił do poziomu notowanego w latach 2018–2019.

CBOS

RYS. 6. Wyjeżdżający na wypoczynek co najmniej tygodniowy (trwający 7 dni lub więcej*) oraz krótszy niż tygodniowy (trwający mniej niż 7 dni**)

* W roku 1993 nie było pomiaru. W latach 1992–2002 pytanie brzmiało: „Czy w tym roku wyjeżdżał(a) Pan(i) na co najmniej tygodniowy wypoczynek?”, a w latach 2003–2011: „Czy w tym roku wyjeżdżał(a) Pan(i) lub zamierza jeszcze wyjechać na co najmniej tygodniowy wypoczynek?”. W odniesieniu do lat 2012–2021 respondenci po zakończeniu roku proszeni byli o scharakteryzowanie swoich wyjazdów wypoczynkowych (maksymalnie siedmiu), w tym o podanie, ile dni trwał każdy z wyjazdów

** W latach 2003–2011 pytanie brzmiało: „Czy w tym roku wyjeżdżał(a) Pan(i) lub zamierza jeszcze wyjechać na wypoczynek krótszy niż tygodniowy – trwający mniej niż 7 dni?”. W odniesieniu do lat 2012–2022 respondenci po zakończeniu roku proszeni byli o scharakteryzowanie swoich wyjazdów wypoczynkowych (maksymalnie siedmiu), w tym o podanie, ile dni trwał każdy z wyjazdów

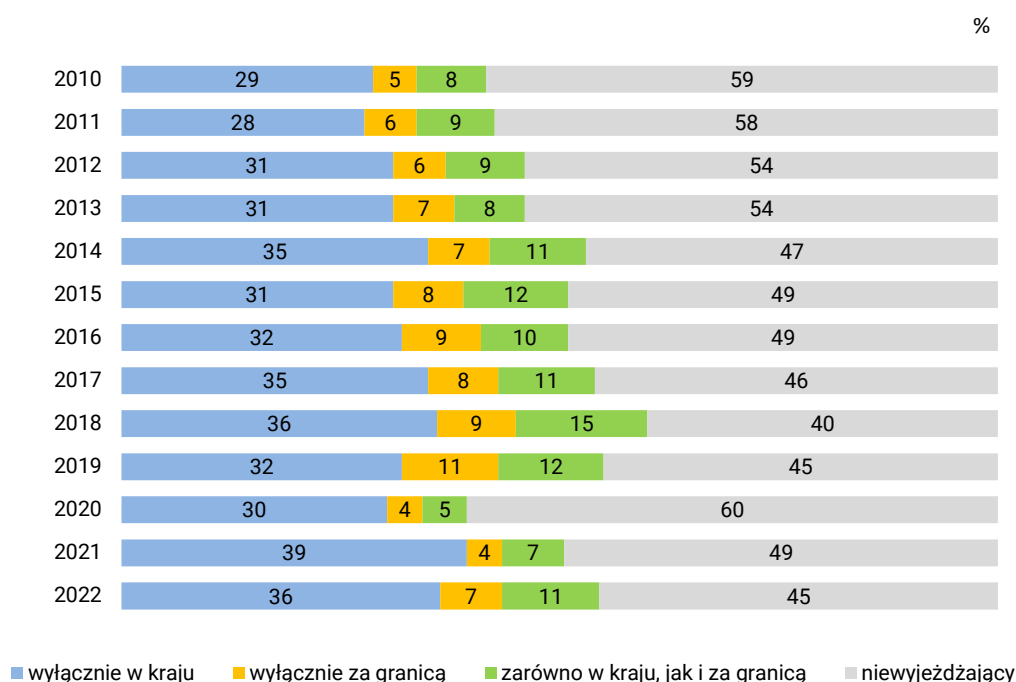
⁸ Zmiana sposobu pytania była analogiczna jak o wyjazdy trwające co najmniej siedem dni kalendarzowych.

GDZIE WYPOCZYWALI WYJEŹDŹAJĄCY POLACY

W pierwszym pandemicznym roku 2020 ucierpiała zarówno turystyka krajowa, jak i zagraniczna, natomiast w roku 2021 odsetek Polaków, którzy choć raz wyjechali na co najmniej dwa dni na wypoczynek krajowy, znacznie wzrósł i przewyższył nawet nieznacznie poziom z roku 2019. W 2021 roku w porównaniu z 2020 rokiem minimalnie przybyło także respondentów, którzy wyjechali za granicę. W roku 2022 w porównaniu z rokiem 2021 odsetek badanych wypoczywających w kraju jeszcze nieznacznie wzrósł (z 46% do 47%), nieco ubyło jednak ankietowanych wypoczywających wyłącznie w kraju (spadek z 39% do 36%). Wyraźnie odbudowuje się też popularność turystyki zagranicznej, choć odsetek dorosłych Polaków, którzy w 2022 roku spędzili co najmniej dwa dni na wypoczynku poza granicami kraju, był nadal niższy niż notowany w latach 2015–2019. W roku 2022 za granicę wypoczywał blisko co piąty dorosły Polak (18%, w stosunku do roku 2021 wzrost o 7 punktów procentowych), przy czym 7% (wzrost o 3 punkty) ogółu badanych stanowili wypoczywający wyłącznie za granicą, a 11% (wzrost o 4 punkty procentowe) łączyło wypoczynek zagraniczny z krajowym.

CBOS

RYS. 7. Dokąd Pan(i) wyjeżdżał(a) na wypoczynek? Czy był to lub będzie wypoczynek*:

* W latach 2010–2011 badania przeprowadzono przed zakończeniem roku, w związku z tym deklaracje respondentów dotyczyły łącznie wyjazdów odbytych i planowanych do końca danego roku

Pominięto braki danych

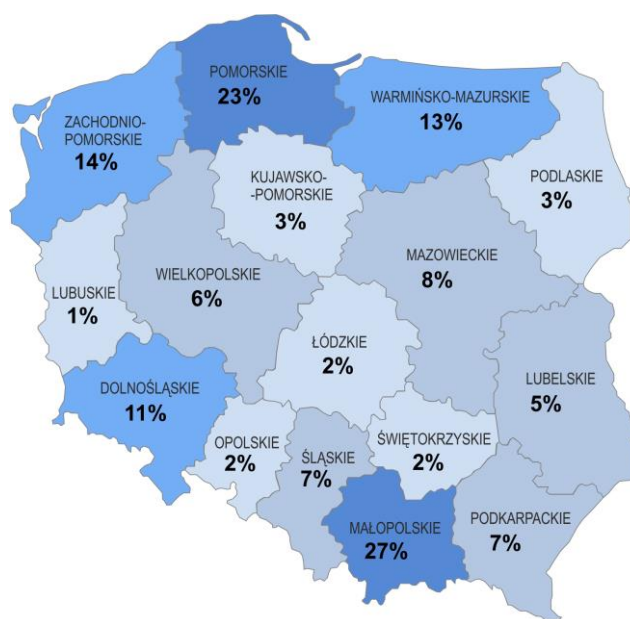
WYJAZDY KRAJOWE

Respondentów, którzy w roku 2022 przynajmniej raz przez co najmniej dwa dni wypoczywali w kraju poza miejscem zamieszkania, zapytaliśmy, gdzie, w jakim regionie Polski spędzali urlop. Tak jak w latach wcześniejszych odpowiedzi na to otwarte pytanie zostały w miarę możliwości zaklasyfikowane według województw (zob. rysunek 8 i tabelę 2). Z deklaracji badanych wynika, że najwięcej dorosłych Polaków w 2022 roku odwiedziło województwo małopolskie – 27% wypoczywających w kraju przez co najmniej dwa dni, tj. 13% ogółu dorosłych Polaków, a w porównaniu z 2021 rokiem odnotowało ono wzrost liczby odwiedzających (o 3 punkty procentowe wśród ogółu dorosłych). Na drugim miejscu znalazło się województwo pomorskie, które odwiedziło 23% wypoczywających w kraju przez co najmniej dwa dni, tj. 11% ogółu dorosłych, na trzecim – województwo zachodniopomorskie, które odwiedziło 14% odpoczywających w kraju, czyli 7% ogółu dorosłych Polaków, a na czwartym województwo warmińsko-mazurskie, które odwiedziło 13% odbywających podróże krajowe, czyli 6% ogółu badanych. W pierwszej piątce pod względem popularności w 2022 roku jako miejsce co najmniej dwudniowego wypoczynku dorosłych Polaków znalazło się ponadto województwo dolnośląskie (11% Polaków wypoczywających w kraju przez co najmniej dwa dni, tj. 5% ogółu dorosłych). W przypadku tych czterech województw są to wyniki zbliżone do ubiegłorocznych (zmiany w odniesieniu do ogółu badanych nie przekraczają 1 punktu procentowego). Warto też dodać, iż znaczna grupa badanych ograniczyła się tylko do informacji, iż spędzili urlop nad polskim morzem (17% wypoczywających przez co najmniej dwa dni w kraju, tj. 8% ogółu dorosłych). Można zatem powiedzieć, iż województwa nadmorskie nie ustępują popularnością liderowi tego rankingu.

CBOS

RYS. 8. Respondenci wypoczywający w kraju, którzy w 2022 roku odwiedzili poszczególne województwa*

DEKLARUJĄCY CO NAJMNIEJ DWUDNIOWY WYPOCZYNEK W KRAJU (N=490)

* Każdy respondent był liczony tylko raz, nawet jeśli odwiedzał dany region wielokrotnie

TABELA 2

Gdzie – w jakiej miejscowości, jakim regionie kraju – Pan(i) wypoczywał(a)?

Odpowiedzi osób deklarujących co najmniej dwudniowy wypoczynek w kraju

	Respondenci, którzy odwiedzili poszczególne regiony*									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	N=416	N=463	N=456	N=440	N=432	N=474	N=447	N=407	N=518	N=490
w procentach										
Odpowiedzi na pytanie otwarte zaklasyfikowane wg województw										
Małopolskie	26	21	23	26	27	27	27	19	22	27
Pomorskie	19	23	24	26	23	22	26	23	22	23
Zachodniopomorskie	17	16	18	16	20	22	16	13	18	14
Warmińsko-mazurskie	12	10	13	12	12	8	8	13	11	13
Dolnośląskie	12	13	14	14	11	13	15	12	13	11
Mazowieckie	8	11	7	9	9	7	9	6	7	8
Śląskie	10	12	9	10	9	12	8	6	7	7
Podkarpackie	6	8	6	7	10	7	7	7	7	7
Wielkopolskie	6	8	6	6	6	6	5	4	6	6
Lubelskie	6	4	4	6	4	4	6	6	4	5
Podlaskie	3	3	1	4	2	1	3	3	2	3
Kujawsko-pomorskie	4	5	5	5	5	3	5	4	3	3
Świętokrzyskie	3	2	3	4	2	3	2	2	2	2
Łódzkie	3	3	3	3	2	2	3	2	2	2
Opolskie	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2
Lubuskie	4	3	2	2	1	3	1	1	2	1
Odpowiedzi niemożliwe do przypisania do konkretnych województw										
Morze, Bałtyk – ogólnie	6	8	9	10	10	10	10	15	14	17
Góry – ogólnie	3	3	4	4	3	2	4	9	6	5
Nad jeziorami, nad wodą – ogólnie	1	1	1	1	<1	<1	1	1	<1	1
Objazd całej Polski	0	0	1	<1	<1	<1	0	0	<1	1
Wieś – ogólnie	2	<1	0	0	0	0	1	0	0	<1
Centralna Polska – ogólnie	0	0	<1	0	1	<1	0	<1	<1	<1
Beskidy	<1	1	<1	<1	1	0	0	<1	<1	<1

* Każdy respondent był liczony tylko raz, nawet jeśli odwiedzał dany rejon wielokrotnie

Procenty nie sumują się do 100, gdyż część respondentów wyjeżdżała więcej niż raz lub za jednym razem odwiedzała więcej niż jedno województwo

WYJAZDY ZAGRANICZNE

Po raz jedenasty w styczniowym badaniu pytaliśmy respondentów, którzy wypoczywali za granicą, jakie kraje odwiedzili. Z ich deklaracji wynika, iż w 2022 roku najbardziej popularnym kierunkiem turystycznych wyjazdów zagranicznych dorosłych Polaków były Włochy, które przynajmniej raz odwiedziło 17% wyjeżdżających na co najmniej dwa dni w celach turystycznych za granicę, co stanowi 3% ogółu dorosłych Polaków (tj. dwukrotnie więcej niż w roku 2021). Nieznacznie mniej osób w celach turystycznych odwiedziło Hiszpanię, Grecję, Turcję, Chorwację, Czechy i Niemcy (odpowiednio 14%, 13%, 12%, 11%, 10% i 9% tych, którzy wybrali kierunki zagraniczne, tj. po 2% ogółu badanych). Pozostałe kraje wymieniło nie więcej niż 1% ogółu ankietowanych, a wszystkie z nich przedstawiono w tabeli 3.

TABELA 3

W jakim kraju (jakich krajach) Pan(i) wypoczywał(a)?*

Odpowiedzi osób deklarujących co najmniej dwudniowy wypoczynek za granicą

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	N=187	N=161	N=177	N=213	N=199	N=179	N=221	N=229	N=98	N=126	N=184
	w procentach										
Włochy	11	10	8	15	11	11	13	13	5	13	17
Hiszpania	10	9	9	10	11	17	6	8	7	11	14
Grecja	5	4	5	11	13	12	14	12	12	10	13
Turcja	4	10	7	6	3	1	3	9	2	11	12
Chorwacja	12	10	14	9	12	13	13	12	15	12	11
Czechy	11	10	13	7	6	7	9	7	8	5	10
Niemcy	14	19	22	15	14	10	16	7	13	8	9
Wielka Brytania	7	6	7	11	8	12	5	9	1	1	5
Portugalia	2	2	2	3	3	4	2	2	2	2	4
Bułgaria	1	4	2	6	5	4	2	4	5	6	4
Słowacja	6	7	5	7	8	3	6	9	6	4	4
Holandia	5	3	5	2	5	4	4	2	1	2	3
Węgry	4	7	8	4	6	6	2	1	0	1	3
Francja	8	8	6	5	5	3	3	2	2	4	3
Austria	7	6	4	8	5	4	9	7	7	2	2
Egipt	6	5	4	2	<1	4	3	2	1	8	2
Malta	1	1	0	<1	1	0	0	3	2	2	2
Tunezja	3	2	1	0	0	0	0	1	0	2	2
Meksyk	0	0	0	<1	1	1	0	<1	0	1	1
Bośnia i Hercegowina	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1
Irlandia	2	2	1	<1	2	2	<1	1	<1	0	1
Tanzania	0	0	0	<1	0	0	0	1	0	0	1
Jordania	0	1	0	<1	<1	0	0	0	10	0	1
Norwegia	2	1	3	2	1	2	2	1	1	0	1
Szwecja	2	1	1	2	3	2	2	1	3	6	1
Gruzja	1	0	<1	0	<1	0	1	<1	0	2	1
Litwa	1	3	3	<1	3	1	2	5	2	0	1
Zimbabwe	0	0	0	0	0	0	<1	0	0	0	1
Namibia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Botswana	0	0	0	0	0	0	<1	0	0	0	1
Rumunia	1	1	0	0	1	1	1	2	0	0	1
Australia	0	1	0	0	0	0	<1	1	0	0	1
Macedonia Północna	1	0	<1	<1	1	1	0	1	0	0	1
Czarnogóra	3	1	0	1	2	3	1	2	1	1	1
Finlandia	0	0	0	<1	<1	<1	<1	<1	0	0	1
Luksemburg	<1	1	0	<1	0	0	0	0	0	0	1
Słowenia	0	0	0	0	1	1	1	2	<1	2	<1
Szwajcaria	<1	1	2	<1	1	2	1	<1	0	2	<1
Cypr	2	0	1	0	1	1	<1	2	0	2	<1
Brazylia	0	0	0	<1	0	0	0	0	0	0	<1
Belgia	<1	2	3	2	2	1	2	2	4	1	<1
Zjednoczone Emiraty Arabskie	0	1	0	<1	1	0	2	<1	1	0	<1
Tajlandia	0	0	1	1	0	1	0	2	2	0	<1
Republika Zielonego Przylądka	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	<1
Dominikana	0	0	1	<1	0	0	0	<1	0	1	<1
Stany Zjednoczone	1	1	<1	1	2	1	1	<1	3	1	<1

Procenty nie sumują się do 100, gdyż część respondentów wyjeżdżała za granicę więcej niż raz lub za jednym razem odwiedzała więcej niż jeden kraj. Każdy respondent był liczony tylko raz, nawet jeśli odwiedzał dany kraj wielokrotnie

* W tabeli uwzględniono wyłącznie kraje wymienione przez respondentów jako cele podróży w 2022 roku

POWODY REZYGNACJI Z WYJAZDÓW TURYSTYCZNYCH

Respondentów, którzy w 2022 roku ani razu nie wyjechali poza miejsce stałego zamieszkania na co najmniej dwudniowy wypoczynek, zapytaliśmy o przyczyny tego stanu rzeczy. Tak jak w poprzednim roku oraz przed pandemią COVID-19, zdecydowanie najczęściej wskazywanym powodem rezygnacji z wyjazdów był brak środków finansowych (27% niewyjeżdżających). Deklaracje badanych są zatem spójne z wynikami opisanych wcześniej analiz wskazujących, iż korzystanie z tego typu wypoczynku w roku 2022 zależało w dużej mierze od sytuacji materialnej respondentów. Warto tu przypomnieć, iż w roku 2020 (pierwszym roku pandemii) wyjątkowo w historii naszych badań powód ekonomiczny odsunął się na dalszy plan (tabela 4).

Inne niż brak pieniędzy przyczyny rezygnacji z wyjazdów w ubiegłym roku uzyskały znacznie mniej wskazań. Na drugim miejscu pod względem częstości wskazań znalazł się wiek lub stan zdrowia (19%). Nieco rzadziej badani deklarowali, że woleli wypoczywać w miejscu zamieszkania (16%), lub wskazywali, podobnie często, że po prostu nie odczuwali potrzeby czy chęci wyjazdu lub mieli obowiązki domowe (po 14%). Na dalszym planie znalazły się obowiązki zawodowe, konieczność zarabiania pieniędzy (9%), a jedynie co setny niewyjeżdżający nie miał w 2022 roku urlopu, wakacji.

CBOS

**RYS. 10. Dlaczego nie wyjechał(a) Pan(i) w minionym roku na wypoczynek?
Proszę wskazać jedną najważniejszą przyczynę**

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE DEKLAROWAŁY, ŻE W ROKU 2022 ANI RAZU NIE WYJECHAŁY
NA CO NAJMNIEJ DWUDNIOWY WYPOCZYNEK POZA MIEJSCE ZAMIESZKANIA (N=461)

Warto dodać, iż w odpowiedziach spoza zaprezentowanej listy (łącznie 1%) jedynie 2 osoby wymieniły pandemię lub „obawę przed wirusem”, natomiast w odniesieniu do roku poprzedniego, a przede wszystkim w przypadku roku 2020, pandemię COVID-19 jako powód rezygnacji z wyjazdów wymieniały znaczące odsetki niewyjeżdżających (odpowiednio 6% i 16%). Wyraźnie widoczne jest więc zmniejszanie się wpływu pandemii COVID-19 na wyjazdy turystyczne Polaków.

W porównaniu z rokiem 2021 największą zmianą w rankingu najważniejszych powodów rezygnacji z co najmniej dwudniowych wyjazdów wypoczynkowych lub turystycznych jest wzrost odsetka wskazujących, iż na przeszkodzie stanął wiek lub stan zdrowia, oraz kolejny już spadek odsetka badanych wymieniających spontanicznie w tym kontekście pandemię COVID-19.

TABELA 4

Dlaczego nie wyjechał(a) Pan(i) w minionym roku na wypoczynek? Proszę wskazać jedną najważniejszą przyczynę.	Odsetki wskazań wg terminów badań								
	Odpowiedzi osób, które deklarowały, że w roku poprzedzającym badanie ani razu nie wyjechały na co najmniej dwudniowy wypoczynek poza miejsce zamieszkania								
	I 2015 (N=470)	I 2016 (N=522)	I 2017 (N=506)	I 2018 (N=439)	I 2019 (N=368)	I 2020 (N=454)	I 2021 (N=692)	I 2022 (N=561)	I 2023 (N=461)
Nie miało(a)m pieniędzy na taki wyjazd	40	35	31	30	23	25	16	28	27
Nie miało(a)m możliwości ze względu na wiek lub stan zdrowia	11	15	18	15	15	18	13	15	19
Wypoczywało(a)m w miejscu zamieszkania	8	8	11	12	15	13	17	14	16
Nie odczuwało(a)m potrzeby, chęci wyjazdu	11	9	13	10	12	13	18	14	14
Miało(a)m obowiązki domowe	12	18	15	17	20	16	8	14	14
Miało(a)m obowiązki służbowe, zawodowe, musiało(a)m zarabiać pieniądze	12	9	8	11	9	9	8	5	9
Nie miało(a)m urlopu, wakacji	5	2	3	4	2	5	2	2	1
Z innych powodów	0	2	1	1	3	1	16*	7**	1***
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	1	1	1	1	1	0	1	1	0

* w tym 16% „Pandemia COVID-19”

** w tym 6% „Pandemia COVID-19”

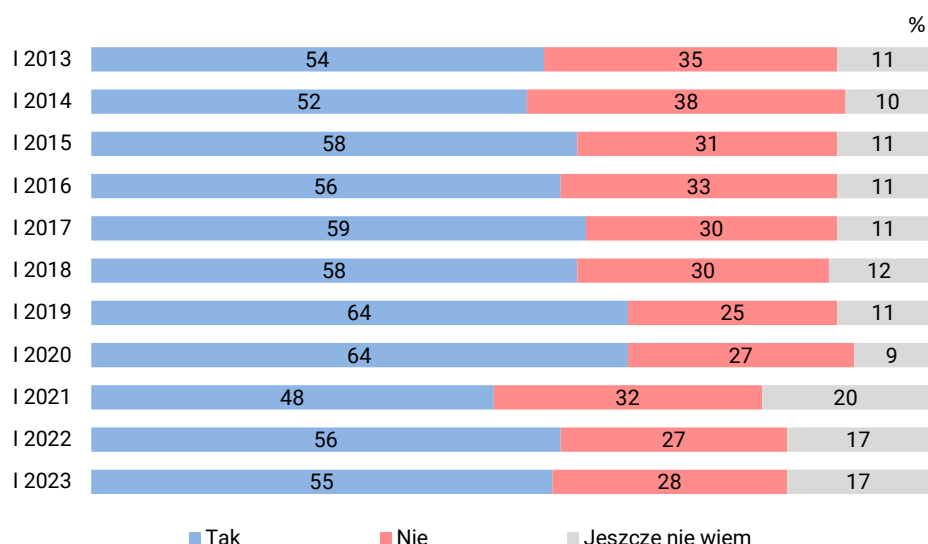
*** w tym 0,4% „Pandemia COVID-19”

PLANY NA ROK 2023

Na początku roku 2023 większość (55%) dorosłych Polaków zadeklarowała, iż w bieżącym roku zamierza wyjechać w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni (w stosunku do deklarowanych w styczniu ub.r. planów na rok 2022 spadek o 1 punkt procentowy). Brak planów wyjazdowych deklaruje 28%, czyli o 1 punkt więcej niż w ubiegłym roku. Blisko co piąty pytany (17%, tyle samo co przed rokiem) jeszcze nie wie, czy w tym roku gdzieś wyjedzie na co najmniej dwa dni. Dane dotyczące planów wyjazdowych w 2023 roku są niemal takie same jak przed rokiem i zbliżone do deklarowanych w okresie od stycznia 2013 roku, kiedy to po raz pierwszy zadaliśmy to pytanie, do stycznia 2018 roku.

CBOS

RYS. 11. Czy w tym roku zamierza Pan(i) wyjechać w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem

Z analiz wielozmiennowych⁹ wynika, iż częstość deklarowania zamiaru takiego wyjazdu wiąże się przede wszystkim z deklaracjami dotyczącymi wyjazdów w roku 2022, a następnie z pozycją społeczno-ekonomiczną badanych.

W bieżącym roku co najmniej dwudniowe wyjazdy o charakterze wypoczynkowym lub turystycznym zaplanowało 81% tych, którzy wyjeżdżali również w ubiegłym roku, a tylko nieliczni z tej grupy (6%) zamierzają w tym roku zrezygnować z takiej formy wypoczynku. Większość (57%) niewyjeżdżających

⁹ Zob. przypis 4.

w roku 2022 deklaruje natomiast, że także w roku 2023 nie zamierza wyjeżdżać. Spośród niewyjeżdżających na co najmniej dwudniowy wypoczynek w roku 2022 blisko jedna czwarta (24%) planuje jednak taki wypoczynek w tym roku, a blisko jedna piąta z nich (19%) jeszcze nie wie, czy w tym roku wyjedzie.

TABELA 5

Czy w tym roku zamierza Pan(i) wyjechać w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem.	Czy w minionym roku 2022 wyjeżdżał(a) Pan(i) w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej 2 dni? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem	
	Tak	Nie
	procentowanie w kolumnach	
Tak	81	24
Nie	6	57
Jeszcze nie wiem	13	19

Spośród analizowanych zmiennych społeczno-demograficznych deklaracje dotyczące planów wyjazdowych na ten rok w pierwszej kolejności różnicuje wykształcenie badanych (zob. tabelę aneksową 2). W roku 2023 – tak jak w latach poprzednich – skorzystanie z co najmniej dwudniowego wypoczynku poza miejscem stałego zamieszkania planuje większość respondentów z wykształceniem wyższym i średnim (odpowiednio 77% i 61%), natomiast większość (57%) badanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym deklaruje, że nie zamierza wyjeżdżać. Również wśród ankietowanych z wykształceniem zasadniczym zawodowym więcej deklaruje, że nie planuje takich wyjazdów, niż zamierza z nich skorzystać (44% wobec 36%).

Tegoroczne plany dotyczące wyjazdów turystycznych lub wypoczynkowych, tak jak w poprzednich latach, zależą również od oceny warunków materialnych własnych gospodarstw domowych oraz od dochodów. Im wyższa ocena warunków materialnych własnego gospodarstwa domowego, tym większe prawdopodobieństwo skorzystania z takiej formy wypoczynku. Co najmniej dwudniowy wyjazd planuje w tym roku ponad dwie trzecie (69%) respondentów dobrze oceniających swoją sytuację materialną, blisko połowa (47%) określających poziom swojego życia jako średni i tylko 29% źle oceniających warunki materialne swojego gospodarstwa domowego. Warto dodać, iż najwięcej niezdecydowanych (21%) jest w grupie opisującej warunki materialne swoich gospodarstw domowych jako średnie, natomiast wśród oceniających je źle większość (58%) wyraziła przekonanie, że w tym roku na taki wypoczynek nie wyjedzie. Widać też wyraźny związek pomiędzy deklaracjami dotyczącymi planów wyjazdowych a wysokością dochodów przypadających na jedną osobę w gospodarstwach domowych respondentów. Co najmniej dwudniowy wyjazd planuje większość badanych deklarujących miesięczne dochody *per capita* na poziomie co najmniej 2000 zł (57% z grupy o dochodach mieszczących się w przedziale od 2000 zł do 2999 zł, 72% z grupy dochodowej od 3000 zł do 3999 zł i 86% wśród deklarujących dochody na poziomie co najmniej 4000 zł). W grupie deklarujących dochody mieszczące się w przedziale od 1500 zł do 1999 zł niemal równie liczni są planujący taki wyjazd i deklarujący, że nie zamierzają wyjeżdżać (40% wobec 39%), natomiast wśród respondentów deklarujących miesięczne dochody *per capita* niższe niż 1500 zł planujący wyjazd są w wyraźnej mniejszości (37%) – zob. tabelę aneksową 2.

Planujący wyjazdy turystyczne lub wypoczynkowe z co najmniej jednym noclegiem stanowią większość wśród badanych poniżej 65 roku życia, natomiast w grupie osób 65+ ponad połowa (53%) nie planuje takich wyjazdów.

Tak jak w poprzednich latach, najczęściej zamiar co najmniej dwudniowego wypoczynku poza miejscem stałego zamieszkania deklarują badani zajmujący stanowiska kierownicze i specjaliści z wyższym wykształceniem (89%). Wyjechać planuje także większość ankietowanych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (75%), specjalistów średniego szczebla i techników (74%), uczniów i studentów (74%), pracowników administracyjno-biurowych (72%), robotników wykwalifikowanych (60%) oraz pracowników usług (51%). Najrzadziej takie wyjazdy planują natomiast renciści (29%) i emeryci (34%), a spośród respondentów pracujących zarobkowo – robotnicy niewykwalifikowani (41%) oraz rolnicy indywidualni i pomagający im członkowie rodzin (42%).

Zamierzenia w tym zakresie wyraźnie różnicuje też wielkość miejscowości, w której mieszkają ankietowani, a im jest ona większa, tym większy odsetek planujących wyjazd (od 46% wśród mieszkańców wsi do 74% wśród mieszkańców co najmniej półmilionowych metropolii). Generalnie na początku roku plany wyjazdowe miała większość mieszkańców miast, a blisko dwie piąte (37%) mieszkańców wsi nie zamierza w taki sposób odpoczywać.

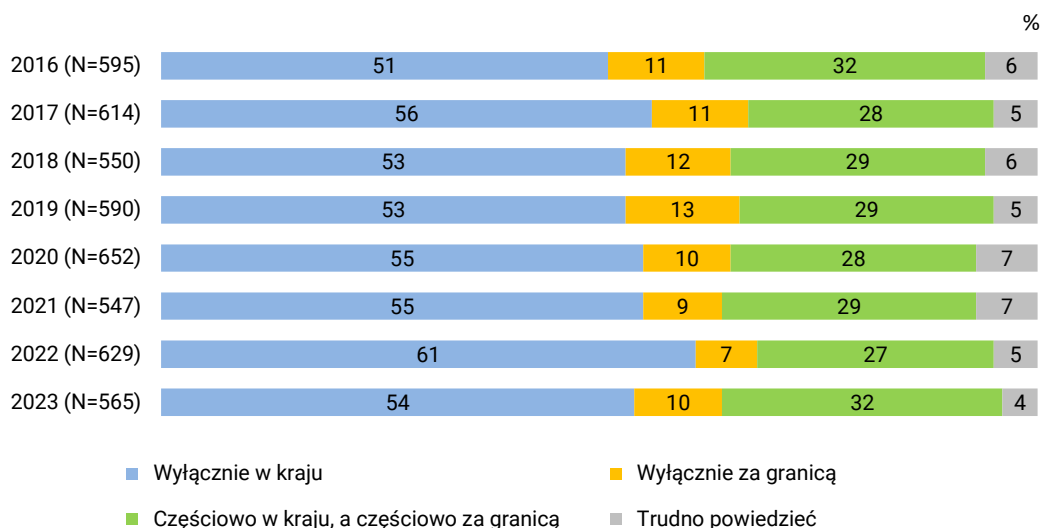
Preferencje dorosłych Polaków co do wyboru między wyjazdami krajowymi a zagranicznymi są dość stabilne (zob. rysunek 12). Co prawda, na początku roku 2022 planujący co najmniej dwudniowy wypoczynek wyjazdowy rzadziej niż w innych latach deklarowali zamiar podróży zagranicznych, ale dane zebrane po zakończeniu roku wskazują, że wynikało to najprawdopodobniej z obowiązujących w momencie badania ograniczeń pandemicznych, a ich złagodzenie poskutkowało wyraźną odbudową popularności turystyki zagranicznej.

Planujący wyjazdy w roku 2023, tak jak w latach 2016–2022, najczęściej stawiają na wypoczynek krajowy. Ogółem w Polsce zamierza wypoczywać 86% z planujących co najmniej dwudniowe wyjazdy (spadek o 2 punkty procentowe w porównaniu z planami na rok 2022), z czego 54% wyłącznie na terenie kraju (spadek o 7 punktów). Turystyką zagraniczną zainteresowanych jest w tym roku 42% respondentów (w porównaniu z rokiem 2022 wzrost o 10 punktów procentowych), czyli tyle samo, ile w roku 2019. Warto dodać, iż co dziesiąty planujący w bieżącym roku co najmniej dwudniowy wyjazd turystyczny zamierza wypoczywać wyłącznie za granicą.

Podsumowując można powiedzieć, iż badani planujący na ten rok co najmniej dwudniowe podróże, turystyczne, zapytani o to, czy zamierzają wypoczywać w kraju czy za granicą, preferowane przez siebie kierunki wskazują z podobną częstością jak w latach 2016–2021.

RYS. 12. Gdzie planuje Pan(i) wypoczywać w tym roku? Chodzi o wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH ZAMIAR WYJAZDU
NA CO NAJMNIJ DWUDNIOWY WYPOCZYNEK

Po zapaści w 2020 roku, spowodowanej pandemią COVID-19 (administracyjnymi ograniczeniami oraz lękiem przed zachorowaniem), w kolejnych latach obserwujemy powrót do korzystania przez Polaków z wyjazdów turystycznych z co najmniej jednym noclegiem. Przejawia się to we wzroście ogólnego odsetka wyjeżdżających w celach wypoczynkowych lub turystycznych na co najmniej dwa dni, wzroście liczby takich wyjazdów w ciągu roku i wydłużeniu przeciętnego czasu takiego wypoczynku, a także we wzroście odsetka korzystających z wyjazdów zagranicznych. Z deklaracji badanych wynika też wprost, że w roku 2022 pandemia COVID-19 odgrywała już marginalną rolę w decyzjach o rezygnacji z takiej formy wypoczynku, natomiast najczęściej – tak jak przed pandemią – na przeszkodzie stawały kwestie finansowe.

Popularność wyjazdów turystycznych szybko wraca do utrwalonego przed pandemią poziomu, a deklaracje dotyczące wyjazdów odbytych w roku 2022 i plany na rok 2023 wskazują, iż preferencje Polaków co do tego, czy spędzić urlop na terenie kraju czy za granicą, również powróciły do stanu sprzed pandemii. Warto jednak dodać, iż, jeżeli chodzi o plany wyjazdowe na ten rok, to nadal obserwujemy podwyższony poziom niepewności, wyrażający się wyższym niż przed pandemią odsetkiem odpowiedzi „jeszcze nie wiem” w przypadku pytania o to, czy badani zamierzają wyjechać na co najmniej dwa dni.

Opracowała

Barbara Badora